

Εισαγωγή

Αν και ο αριθμός των διασυνοριακών Ευρωπαϊκών πληρωμών είναι ακόμη μικρός σε σχέση με τον όγκο των εθνικών πληρωμών, υπάρχει μια επιτακτική ανάγκη να βελτιώσουμε την αποδοτικότητα τους από την άποψη του κόστους, της ταχύτητας και της ποιότητας. Τέτοιες βελτιώσεις απαιτούν μια τυποποιημένη μέθοδο, που θα εξασφαλίζει κατάλληλη ερμηνεία και ευκολότερη επαλήθευση των ξένων αριθμών λογαριασμών.

Σήμερα στις περισσότερες χώρες όλες οι ενδοσυνοριακές εντολές μεταφοράς πιστώσεων περιλαμβάνουν τους κωδικούς αναγνώρισης του σωστού λογαριασμού και της Τράπεζας⁽¹⁾/Υποκαταστήματος, αλλά δεν ισχύει το ίδιο και για τις διασυνοριακές εντολές. Οι συνθήκες που ισχύουν σήμερα στις ενδοσυνοριακές εντολές μεταφοράς πιστώσεων δεν είναι εύκολο να μεταφερθούν στη διασυνοριακή τους διάσταση. Κάθε χώρα ξεχωριστά μπορεί να περιγραφεί σαν ένα ελεγχόμενο περιβάλλον, όπου όλα τα εμπλεκόμενα μέρη στο σύστημα πληρωμών γνωρίζουν και ακολουθούν τα πρότυπα και τους κανόνες λειτουργίας. Όλα τα στοιχεία, που είναι απαραίτητα για να συμπληρωθούν και να διορθωθούν οι εντολές μεταφοράς, δίδονται από τον πιστωτή στον οφειλέτη με τον κατάλληλο τρόπο.

Σε ένα διασυνοριακό πλαίσιο, εξαιτίας των πολλών διαφορών ανάμεσα στις χώρες, στους πελάτες, ιδιαίτερα στις ιδιωτικές μικρού/μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις, υπάρχει πρόβλημα όταν παραλαμβάνονται τιμολόγια από το εξωτερικό. Το αποτέλεσμα μπορεί να είναι λανθασμένες ή ελλιπείς πληροφορίες στις διασυνοριακές εντολές μεταφοράς, πράγμα το οποίο αναπόφευκτα οδηγεί σε αναποτελεσματικότητα και υψηλά κόστη, γιατί τότε απαιτείται χειρογραφική επέμβαση.

Μέρος της λύσης είναι ο Διεθνής Αριθμός Τραπεζικού Λογαριασμού (International Bank Account Number-IBAN), ο οποίος εξασφαλίζει μια συγκεκριμένη μέθοδο για την αναγνώριση και την επικύρωση των αριθμών των ξένων λογαριασμών.

(1) Στο παρόν φυλλάδιο ο όρος «Τράπεζα» καλύπτει όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

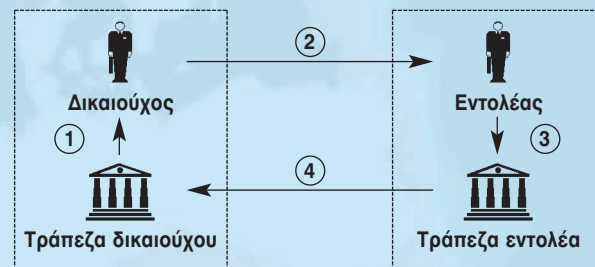
Τι είναι ο IBAN;

Ο Διεθνής Αριθμός Τραπεζικού Λογαριασμού (International Bank Account Number) ή IBAN, όπως αποκαλείται, είναι μια σειρά από αλφαριθμητικούς χαρακτήρες, που προσδιορίζει μοναδικά το λογαριασμό ενός πελάτη, ο οποίος τηρείται σε κάποια Τράπεζα οπουδήποτε στον κόσμο. Είναι προσδιορισμένος στο EBS204, σύμφωνα με τα έντυπα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Τραπεζικών Προτύπων (European Committee for Banking Standards ή ECBS⁽²⁾) και είναι συμβατός με το ISO 13616.

Ποιος ο σκοπός του IBAN;

Σκοπός του IBAN είναι να διευκολύνει την αυτόματη επεξεργασία των διασυνοριακών μεταφορών κεφαλαίων. Με αυτό τον τρόπο θα διασφαλιστεί η ορθότητα των δεδομένων και θα περιοριστεί η χειρογραφική επέμβαση.

Διάγραμμα του IBAN στη ροή πληρωμών

1. Ο IBAN γνωστοποιείται στο δικαιούχο από την Τράπεζά του.
2. Ο Δικαιούχος διαβιβάζει τον IBAN του στον εντολέα.
3. Ο εντολέας υποβάλλει μια διασυνοριακή εντολή μεταφοράς πίστωσης, που περιέχει τον IBAN του δικαιούχου.
4. Ο IBAN του δικαιούχου ελέγχεται ως προς την ορθότητά του από την τράπεζα του εντολέα και στη συνέχεια η εντολή προωθείται στην τράπεζα του δικαιούχου, η οποία το παραλαμβάνει και με βάση τον IBAN, πιστώνει το λογαριασμό του δικαιούχου.

(2) Όλα τα κείμενα της ECBS είναι διαθέσιμα στον κόμβο της στο διαδίκτυο στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.ecbs.org.

Πώς είναι δομημένος ο IBAN;

Ο IBAN έχει σταθερό πλήθος χαρακτήρων για κάθε χώρα με μέγιστο μήκος τους 34 αλφαριθμητικούς χαρακτήρες⁽³⁾, (στην Ελλάδα έχει σταθερό μήκος 27 αλφαριθμητικών χαρακτήρων), όπου:

- οι δύο πρώτοι αλφαριθμητικοί χαρακτήρες καθορίζουν τη χώρα⁽⁴⁾, στην οποία τηρείται ο λογαριασμός (GR για την Ελλάδα),
- οι δύο επόμενοι είναι ψηφία ελέγχου και επικυρώνουν ολόκληρο τον IBAN και
- το τελευταίο τμήμα του είναι ο Βασικός Αριθμός Λογ/σμού (Basic Bank Account Number ή BBAN), ο οποίος στις περισσότερες περιπτώσεις εμπεριέχει την Τράπεζα, το Κατ/μα και τον αριθμό Λογαριασμού του πελάτη.

Στην Ελλάδα ο Βασικός Αριθμός Λογ/σμού (Basic Bank Account Number ή BBAN) αποτελείται από:

1. τον κωδικό της Τράπεζας (3 ψηφία)
2. τον κωδικό του Καταστήματος (4 ψηφία) και
3. τον αριθμό Λογαριασμού του πελάτη (16 ψηφία)⁽⁵⁾.

Στην Ελλάδα, ο Βασικός Αριθμός Λογαριασμού (BBAN) είναι:

0110125000000012300695

Για να μετατραπεί αυτός σε IBAN, πρέπει ο κωδικός της χώρας και τα δύο ψηφία ελέγχου να προηγηθούν του εσωτερικού αριθμού λογαριασμού, ως ακολούθως:

GR 16 0110125000000012300695

ο κωδικός της χώρας τα ψηφία ελέγχου ο βασικός αριθμός λογαριασμού (BBAN)

(3) Τα κενά δεν θεωρούνται χαρακτήρες στη δομή του IBAN.

(4) Είναι οι κωδικοί χωρών όπως ορίζονται στο ISO 3166.

(5) Όταν τα ψηφία του αριθμού λογαριασμού του πελάτη είναι λιγότερα από 16 ψηφία τότε αυτός συμπληρώνεται με μηδενικά που τοποθετούνται στην αρχή του.

Ο IBAN μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε ηλεκτρονική και σε έντυπη μορφή. Η έντυπη μορφή του είναι ίδια με την ηλεκτρονική με τη μόνη διαφορά ότι:

1. Ο έντυπος IBAN χωρίζεται σε ομάδες των 4 χαρακτήρων διαχωρισμένες με κενό. Η τελευταία ομάδα μπορεί να είναι μεταβλητού μήκους, μέχρι 4 χαρακτήρες⁽⁶⁾.

Περισσότερες λεπτομέρειες για τη μορφή του IBAN αναφέρονται στο «Εγχειρίδιο τυποποίησης και εφαρμογής του IBAN & BBAN» της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών, καθώς επίσης και στην έκδοση του ECBS EBS204 «IBAN: The International Bank Account Number».

Παράδειγμα Ελληνικού IBAN

Βασικός αριθμός λογαριασμού (BBAN)

0110125000000012300695

IBAN σε ηλεκτρονική μορφή

GR160110125000000012300695

IBAN σε έντυπη μορφή

GR16 0110 1250 0000 0001 2300 695

Παράδειγμα Βελγικού IBAN

Βασικός αριθμός λογαριασμού (BBAN)

510-0075470-61

IBAN σε ηλεκτρονική μορφή

BE62510007547061

IBAN σε έντυπη μορφή

BE62 5100 0754 7061

Παράδειγμα Γαλλικού IBAN

Βασικός αριθμός λογαριασμού (BBAN)

20041 01005 05000 13M026 06

IBAN σε ηλεκτρονική μορφή

FR1420041010050500013M02606

IBAN σε έντυπη μορφή

FR14 2004 1010 0505 0001 3M02 606

(6) Η έντυπη μορφή του ECBS IBAN διαφέρει από το πρότυπο ISO IBAN 13616.

Ο ρόλος της Τράπεζας στην εφαρμογή του IBAN

Το εσωτερικό σύστημα των Τραπεζών πρέπει να είναι ικανό να δημιουργεί, λαμβάνει, αναγνωρίζει, επεξεργάζεται, επαληθεύει και μεταφέρει τον IBAN.

Ωστόσο, με απλά λόγια, η Τράπεζα που διαχειρίζεται το λογαριασμό είναι υπεύθυνη να δημιουργήσει τον IBAN και να τον γνωστοποιήσει στους πελάτες της, ούτως ώστε αυτοί να μπορούν να τον δίνουν στους εμπορικούς συνεργάτες τους. Μόνο η Τράπεζα που διαχειρίζεται το λογαριασμό μπορεί να δημιουργεί τον IBAN των πελατών της. Οι Τράπεζες επίσης πρέπει να παρέχουν πληροφορίες που αφορούν τη χρήση του IBAN στο διασυνοριακό εμπόριο.

Όταν μια Τράπεζα λαμβάνει από τους πελάτες της εντολή μεταφοράς διασυνοριακής πίστωσης με IBAN, θα πρέπει να τον επαληθεύει, πριν ολοκληρωθεί η εντολή, χρησιμοποιώντας τον αλγόριθμο επαλήθευσης.

Για επιπρόσθετες πληροφορίες εφαρμογής του IBAN, ανατρέξτε στο «Εγχειρίδιο τυποποίησης και εφαρμογής του IBAN & BBAN» της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών καθώς επίσης και στο SIG203: “IBAN: The Standard Implementation Guidelines”, έκδοση της ECBS.

Η χρήση του IBAN και του BIC⁶

Προς το παρόν, για να πραγματοποιήσουμε μια άμεση διαδικασία μεταφοράς πίστωσης (Straight Through Processing - STP), χωρίς χειρογραφική επέμβαση, είναι απαραίτητο να γνωρίζουμε τόσο τον BIC της Τράπεζας του δικαιούχου όσο και τον IBAN. Αυτό διασφαλίζει τη σωστή διαδικασία διασυνοριακής πληρωμής στο δικαιούχο.

Οι Τράπεζες πρέπει να προμηθεύουν με IBAN και BIC τους πελάτες τους.

(6) Ο BIC (Bank Identifier Code), γνωστός και ως “κωδικός SWIFT”, χαρακτηρίζει μια Τράπεζα, π.χ. BANKBEBB και ορίζεται λεπτομερώς στο ISO standard 9362.

Πίνακας των Ευρωπαϊκών εφαρμογών του IBAN (κατά το χρόνο έκδοσης του παρόντος)

Χώρα	Μήκος	Παράδειγμα ηλεκτρονικής παρουσίασης
Αυστρία	20	AT611904300234573201
Βέλγιο	16	BE62510007547061
Γαλλία	27	FR1420041010050500013M02606
Γερμανία	22	DE89370400440532013000
Δανία	18	DK5000400440116243
Ελβετία	21	CH9300762011623852957
Ελλάδα	27	GR1601101250000000012300695
Ισπανία	24	ES0700120345030000067890
Ιρλανδία	22	IE29AIBK93115212345678
Ισλανδία	26	IS140159260076545510730339
Ιταλία	27	IT40S0542811101000000123456
Λουξεμβούργο	20	LU280019400644750000
Μεγ. Βρετανία	22	GB29NWBK60161331926819
Νορβηγία	15	NO9386011117947
Ολλανδία	18	NL39RABO0300065264
Ουγγαρία		Δεν είναι διαθέσιμος
Πολωνία	28	PL27114020040000300201355387
Πορτογαλία	25	PT50000201231234567890154
Σουηδία	24	SE3550000000054910000003
Φινλανδία	18	FI2112345600000785

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Το τμήμα του IBAN, που μοναδικά χαρακτηρίζει την Τράπεζα ή την Τράπεζα και το Κατάστημα της κάθε χώρας, απεικονίζεται με πλάγια γραφή.

Επικοινωνία

Η επικοινωνία του IBAN είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχία του. Οι Τράπεζες πρέπει να εξασφαλίσουν ότι οι υπάλληλοι και οι πελάτες τους είναι ενήμεροι για τον IBAN και ότι έχουν κατανοήσει πλήρως τη χρήση και τη σημασία του.

Επιπρόσθετες πληροφορίες

Για περισσότερες πληροφορίες, παρακαλούμε απευθυνθείτε στην Τράπεζα που αναφέρεται στο λευκό πλαίσιο παρακάτω ή στην Ελληνική Ένωση Τραπεζών.

Τα παρακάτω κείμενα για τον IBAN είναι διαθέσιμα στον κόμβο της ECBS στο διαδίκτυο: <http://www.ecbs.org>

- EBS204 “IBAN: The International Bank Account Number”
- SIG203 “IBAN: The Standard Implementation Guidelines”
- TR201 “Register of European Bank Account Numbers”

Ελληνική Ένωση Τραπεζών
(Ε.Ε.Τ.)

Αμερικής 21Α, 106 72 Αθήνα

Ελληνική Ένωση Τραπεζών (Ε.Ε.Τ.)

Διεθνής Τραπεζικός Λογαριασμός (International Bank Account Number/ IBAN)

